

Zhruba 180 Kč za hodinu, často až měsíce po odevzdání překladu

Dotazníkové šetření, uskutečněné spolkem Překlada-
telé Severu v rámci projektu
Posilování kapacit oborových a zastřešujících asociací, sítí a platform, stručně
zvaného Překlada-
telská posilovna, mapovalo podmínky práce českých literárních
překladatelů.

TISKOVÁ ZPRÁVA | Praha 3. 3. 2022

Spolek Překlada-
telé Severu vydal publikaci *Mapování smluvních podmínek a výše
honorářů českých literárních překladatelů*. Ta vznikla na základě dotazníkového šetření, do
něž se v říjnu a listopadu 2021 zapojilo 330 překladatelů z více než 30 jazyků.

„Mezi zjištění, která lze shrnout do jedné věty, patří například to, že literárnímu překladu se
u nás ze tří čtvrtin věnují ženy, že více než třetina respondentů pracuje se dvěma či třemi jazyky
a že jen pro čtvrtinu respondentů představuje literární překlad hlavní zdroj příjmů,“ říká
Kateřina Křišťůvková, předsedkyně spolku Překlada-
telé Severu.

Kolik čeští literární překladatelé vydělávají? Medián honorářů v letech 2019–2020 činil 180 Kč
za normostranu, přičemž z odpovědí týkajících se času stráveného nad jednou normostranou
textu vyplývá, že její překlad včetně následných úprav trvá v průměru hodinu. „Vezmeme-li
v úvahu, že růst překlada-
telských honorářů činil za posledních dvacet let 34 %, zatímco růst
průměrné mzdy 151 %, je jasné, že současná situace českých literárních překladatelů je
ekonomicky dlouhodobě neudržitelná,“ vysvětluje Daniela Mrázová z Překlada-
telů Severu,
která výstupy z dotazníku zpracovávala, a dodává: „Šetření ale také ukazuje, že v průměru
dostávají nejnižší honorář ti nejzkušenější překladatelé, což nasvědčuje tomu, že mladší
a střední generace překladatelů si zřejmě častěji dokáže říct o vyšší odměnu.“

Závěry výzkumu zahrnují jednak data o samotných překladatelích (pohlaví, věk, délka praxe,
počet přeložených knih, podíl příjmů z překladu na celkových příjmech apod.), jednak data
mapující podobu spolupráce s nakladateli a smluvní podmínky (například rozsah a délka
poskytované licence na překlad, možnost nakladatele zasahovat do textu překladu bez
souhlasu překladatele, kvalita redakční práce apod.). „Z odpovědí přitom lze vyčíst, že
překladatelé při uzavírání smluv často tahají za kratší konec provazu a plně přijímají podmínky
nakladatele. Alarmující je například zjištění, že 50 % respondentů dostává polovinu honoráře
nebo i celý honorář až po vydání knihy, ačkoliv datum vydání nemohou ovlivnit, nebo že
převážná většina překladatelů přispívá svou prací k propagaci knihy zcela zdarma,“ uzavírá
D. Mrázová. Součástí publikace je i přehled průměrné ceny za jednu normostranu literárního
překladu podle jednotlivých jazyků. Z něj plyne, že nejvyšší honoráře se v letech 2019–2020
vyplácely za překlady z korejštiny (550 Kč/NS), dále z maďarštiny, slovinštiny, portugalštiny
a čínštiny (400–295 Kč/NS), nejméně se platilo za překlady ze slovenštiny (147 Kč/NS) a dále
z ukrajinštiny, ruštiny a angličtiny.

Publikaci představili Prekladatelé Severu na závěr **kulatého stolu**, u něhož se v pátek **25. 2. 2022 sešli zástupci oborových prekladatelských organizací** (Obec prekladatelů, Prekladatelé Severu a Jednota tlumočnicků a prekladatelů) **se zhruba desítkou nakladatelů**. Cílem setkání bylo zahájit dialog mezi prekladateli a nakladatelskými domy, vyměnit si názory na některá dlouhodobě sporná témata, jako jsou viditelnost prekladatelů, kvalita jejich práce nebo podmínky smluv, a zjistit, zda je na obou stranách dostatečná vůle tato témata řešit. Prekladatelé i nakladatelé vyjádřili ochotu se na této platformě znovu sejít.

Celou publikaci *Mapování smluvních podmínek a výše honorářů českých literárních prekladatelů* ve formátu pdf si můžete stáhnout [zde](#).

Spolek Prekladatelé Severu je nezávislá, dobrovolná profesní organizace, která vznikla v roce 2018 a sdružuje prekladatele severské literatury do češtiny. Jejím cílem je zlepšení ohodnocení a pracovních podmínek prekladatelů, šíření osvěty v oblasti autorských smluv a podpora vydávání kvalitních prekladů mimo jiné výchovou nových prekladatelů a redaktorů. Posláním spolku je rovněž umožňovat vzájemné setkávání, spolupráci a vzdělávání prekladatelů severské literatury, hájit práva členů a prosazovat jejich profesní zájmy, dbát o kvalitu a prestiž českého literárního prekladu a šířit povědomí o severské kultuře, literatuře především.

Dotazníkové šetření je součástí projektu **Posilování kapacit oborových a zastřešujících asociací, sítí a platform.** Projekt je realizován v rámci [programu Kultura](#), který je spolufinancován z [Fondů EHP 2014–2021](#).

[Kontakt pro další informace:](#)

Kateřina Krišťůfková, prekladatele.severu@gmail.com, 604 810 524